

Strokovni prispevek ■

Evidentiranje medicinsko-tehničnih pripomočkov na kartici zdravstvenega zavarovanja

Recording of Medical Technical Aids on the Health Insurance Card

Anka Bolka

Izvleček. Kartica zdravstvenega zavarovanja je že več kot eno leto dodobra uveljavljen in sprejet dokument. Zavod za zdravstveno zavarovanje nadaljuje s širitvijo sistema, tokrat s povečanjem nabora podatkov na kartici. V prispevku je opisan namen in načrt projekta, katerega rezultat bodo zapis podatka o prejetih medicinsko-tehničnih pripomočkih na kartici ter dopolnitve sedanjega postopka predpisovanja in izdaje pripomočkov. S to novostjo bo zdravniku dostopen podatek o pripomočkih, ki jih je pacient že prejel.

Abstract. For over a year now, the health insurance card has been a firmly established and accepted document. The Health Insurance Institute is continually enhancing the system functionality, now through extensions of the card data set. This contribution depicts the goals and plan of a project aiming at registering of delivered medical technical aids on the card and the redressing of the current prescribing and delivering procedures.

■ **Infor Med Slov** 2002; 7(1): 26-30

Institucija avtorice: Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Ljubljana.

Kontaktna oseba: Anka Bolka, ZZZS, Miklošičeva 24, 1000 Ljubljana, e-mail: anka.bolka@zzzs.si.

Sistem kartice zdravstvenega zavarovanja – sedanje stanje in možnosti

Kartico zdravstvenega zavarovanja so kot nov elektronski dokument, ki je nadomestil zdravstveno izkaznico, dobro sprejeli tako neposredni uporabniki – zavarovanci, kot tudi izvajalci zdravstvenih storitev.

Sistem kartice zdravstvenega zavarovanja, ki ga poleg kartic zavarovanih oseb in profesionalnih kartic sestavlja še obširno omrežje samopostrežnih terminalov, pa je bil že načrtovan tako, da so mogoče nadgradnje in širitve v dveh smereh:

- dodatne funkcije in storitve na samopostrežnih terminalih na podlagi kartice;
- širitev nabora podatkov na kartici.

Zavod za zdravstveno zavarovanje že vse od končane uvedbe in stabilizacije sistema v jeseni leta 2000 načrtuje nadaljnje korake za razvoj sistema. V juniju 2001 je bila tako uvedena prva storitev, ki jo je mogoče opraviti s kartico na samopostrežnem terminalu, to je naročilo konvencijskega potrdila. Predvidoma v začetku leta 2002 pa bo pripravljena naslednja novost - prva širitev nabora podatkov na kartici.

Širitev nabora podatkov na kartici

Kartica zdravstvenega zavarovanja je v sedanji fazi nosilec administrativnih podatkov, ki zapolnjujejo le manjši del razpoložljivega prostora na kartici. Prva širitev nabora podatkov na kartici bo zapis medicinsko-tehničnih pripomočkov, ki jih je prejela zavarovana oseba. Ta širitev je s stališča tehnične izvedbe razmeroma enostavna, saj je prostor na kartici že pripravljen, podatki pa se bodo na kartico zapisovali brez podpisa zapisovalca.

Na kartico se bodo v tej fazi zapisovali le prejeti pripomočki, ne pa še predpis pripomočka oziroma elektronska naročilnica, ki zahtevata uporabo elektronskega podpisa.

Kaj so medicinsko-tehnični pripomočki

Svetovna zdravstvena organizacija je opredelila medicinsko-tehnične pripomočke kot sredstva, potrebna za zdravljenje in medicinsko rehabilitacijo, ki osebi omogočajo izboljšanje osnovnih življenjskih funkcij, samostojno življenje, premagovanje ovir v okolju ali preprečevanje poslabšanje zdravstvenega stanja. Medicinsko-tehnični pripomočki (v nadaljnjem besedilu tudi pripomočki), ki so skladno z zakonom pravica iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, so proteze, ortoze, vozički in drugi pripomočki za gibanje, stojo in sedenje, pripomočki za vid, sluh in govor in nekateri drugi medicinsko-tehnični pripomočki.

Razsežnosti področja v številkah

Medicinsko-tehničnih pripomočkov je zaradi nenehnega tehnološkega razvoja iz leta v leto več, poleg tega so vedno bolj izpopolnjeni ter zato dražji. Hkrati se povečuje delež starejših oseb, ki potrebujejo več pripomočkov kot mlajši.

V letu 2000 je bilo v Sloveniji izdanih 585.000 naročilnic za medicinsko-tehnične pripomočke, za katere je bilo iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja porabljenih nekaj čez 7 milijard SIT.

V sistemu predpisovanja, potrjevanja, izdaje, izposoje in obračuna pripomočkov so udeleženi številni subjekti: zavarovane osebe, osebni zdravniki in napotni specialisti, lekarne (103 lekarne), dobavitelji pripomočkov (99 pogodbenih dobaviteljev, 177 optikov), inštitut za rehabilitacijo, izposojevalnice pripomočkov, Zavod ter zavarovalnici za prostovoljna zdravstvena zavarovanja.

Namen zapisa o prejetih pripomočkih na kartico

Zavarovana oseba je skladno s pravili obveznega zdravstvenega zavarovanja upravičena do novega istovrstnega pripomočka le v primeru, ko prejšnji ni več funkcionalen, oziroma je pretekla njegova trajnostna doba. V praksi to pomeni, da je oseba upravičena do nove ortoze vsaki dve leti, prej pa le izjemoma. Zdravnik, ki je pooblaščen za predpis ortoze, pa nima vedno podatkov o tem, kdaj je oseba prejela prejšnjo ortozo, saj zapis tega podatka na kartico zdravstvenega zavarovanja ni mogoč. Prenos te informacije se ni dosledno izvajal niti v preteklosti, ko bi morala biti nosilec tega podatka zdravstvena izkaznica.

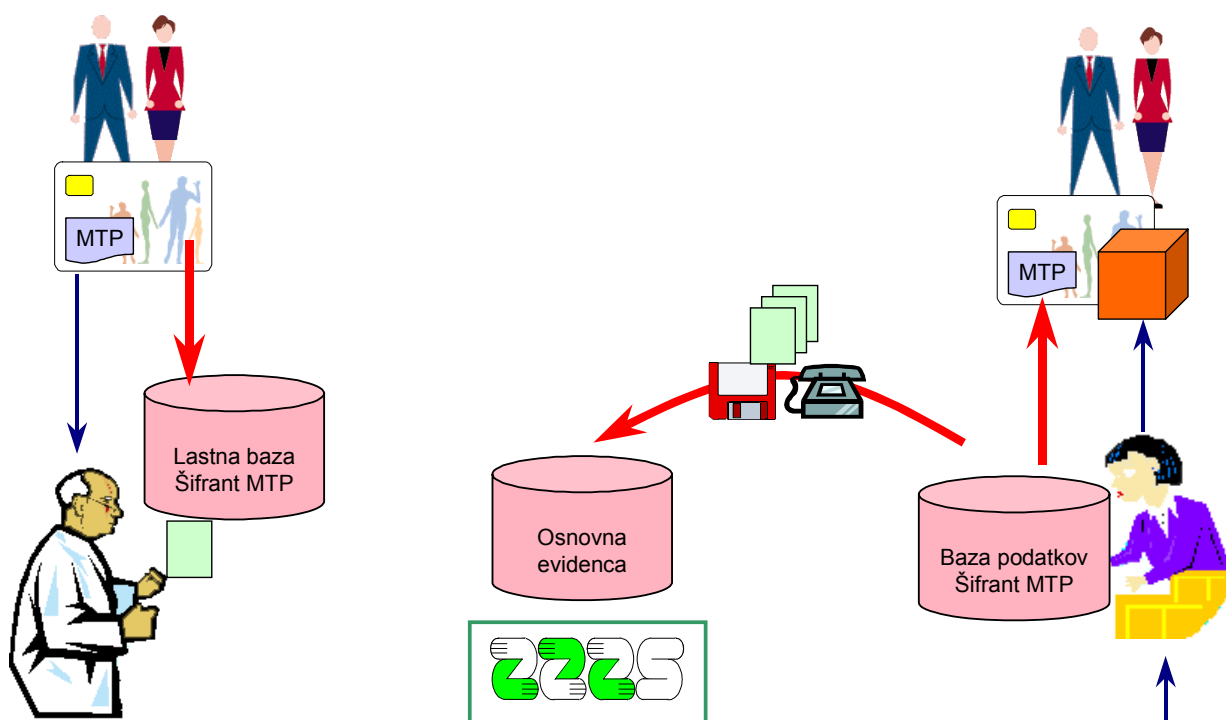
Z zapisom prejetih pripomočkov na kartico bo zdravniku dostopna informacija o pripomočkih, ki jih je oseba že prejela. Ta informacija bo skupaj s podatki v dopolnjenem šifrantu pripomočkov zadostna za pravilen predpis – torej spoštovanje pravila o trajnostni dobi pripomočka.

Postopek predpisovanja in izdaje pripomočka

V obstoječem postopku pristojni zdravnik predpiše pripomoček z obrazcem Naročilnica. Dobavitelj pripomočkov na osnovi naročilnice in veljavne kartice zdravstvenega zavarovanja izda pripomoček, stroške za pripomočke pa v dogovorjenih rokih obračuna Zavodu.

Opisani postopek predpisovanja, izdaje in obračuna se po novem le dopolni:

- pri dobavitelju se podatki o izdaji zapišejo na kartico ter v lastno bazo za potrebe obračuna in specifikacije;
- pri zdravniku se podatki, zapisani na kartici, upoštevajo pri predpisovanju pripomočka.

Osnovna centralna evidenca o izdanih pripomočkih se hrani na Zavodu. Podatki zanj se pridobivajo iz specifikacij k računom dobavitelja za pripomočke. Centralna evidenca je vir podatkov za vsakokratno ažuriranje podatkov na kartici kot tudi za zapis podatkov na novo kartico.

Na Zavodu že obstaja delna evidenca izdanih pripomočkov, saj se podatki za nekatere vrste pripomočkov zbirajo že več let. Obstoječi podatki se bodo uporabili tako, da se bodo zapisali na kartice zdravstvenega zavarovanja ob potrjevanju kartic na samopostrežnih terminalih.

Obseg in nabor podatkov o prejetih pripomočkih na kartici

Podatki o prejetem pripomočku, ki se bodo zapisali na kartico, obsegajo šifro pripomočka, količino in datum prejema pripomočka. Šifra pripomočka je v tem primeru šifra vrste pripomočka, ne pa šifra artikla (npr. šifra ortoze za levo ramo, ne pa šifra konkretnega artikla). Zdravnik še vedno – kot v obstoječem sistemu – predpisuje le vrsto pripomočka, zato podatek o vrsti pripomočka na kartici zadošča.

Ob takem naboru bo na kartici zapisanih 21 različnih pripomočkov, kar zadošča glede na rezultate opravljene analize obstoječega stanja in predvideno povečanje pripomočkov, ki jih realno prejme en zavarovanec.

Projektna organizacija

Na podlagi sklepa ministra za zdravje je bil imenovan projektni svet za pripravo in izvedbo projektov »Zapis izbranih zdravstvenih podatkov na kartico«, med katerimi je tudi projekt »Zapis pripomočkov na kartico«. Naloga projektne sveta je integracija projekta v okolja, ki jih zastopa, ter zagotavljanje pogojev za sprejemljivost projekta v okoljih, ki jih zastopa. V projektne svetu so predstavniki ministrstva za zdravje, zdravniške in

lekarniške zbornice, inštituta za varovanje zdravja, združenja zdravstvenih zavodov in zavoda za zdravstveno zavarovanje. Strokovni nosilec projekta je zavod za zdravstveno zavarovanje.

Da bi bil celoten sistem zapisa in uporabe podatkov pripravljen v skladu s potrebami izvajalcev zdravstvenih storitev in dobaviteljev pripomočkov, je bila ustanovljena posvetovalna skupina, v kateri so predstavniki vseh subjektov, ki sodelujejo v celotnem sistemu. V posvetovalno skupino so bili povabljeni predstavniki iz kranjske regije, ker je v tej regiji načrtovana pilotna uvedba.

Stanje projekta in načrti

Projekt je prešel iz faze priprave poslovnih pravil zapisovanja in uporabe podatkov v fazo načrtovanja in izvedbo aplikativnih rešitev na Zavodu in pri uporabnikih sistema. V začetku leta 2002 bo opravljena nadgradnja programske opreme v kranjski – pilotni regiji: za branje podatkov pri zdravnikih, pooblaščenih za predpis pripomočkov, za branje in zapis podatkov pri dobaviteljih pripomočkov in v izposojevalnici, za dopolnjeno ažuriranje kartic na samopostrežnih terminalih, za zapis in branje podatkov na Zavodu.

Vsa dogajanja v času pilotne uvedbe bomo skrbno spremljali, zaključili pa z oceno sistema in načrtom za dopolnitve in izboljšave. Po odpravi pomanjkljivosti in potrebni nadgradnji programske opreme pri vseh izvajalcih in dobaviteljih pripomočkov bo stekla postopna uvedba še v ostalem delu države.

Začetek nadaljevanja

S pridobljenim znanjem v tem projektu bo utrjena pot nadaljnjim širitvam, med katerimi Zavod že načrtuje najprej zapis tistih medicinskih podatkov, ki lahko v določeni situaciji rešijo življenje – to so podatki o alergiji, cepljenjih in dejavnikih tveganja, kasneje pa tudi zapis podatkov, ki zahtevajo elektronsko podpisovanje zapisa, to sta

najprej elektronska naročilnica in elektronski recept.

Kartica zdravstvenega zavarovanja je v celotnem sistemu tisti ključni element, ki kot nosilec

podatkov povezuje različna okolja. Zavedamo se, da bo projekt zapisa medicinsko-tehničnih pripomočkov na kartico uspel le, če bo ta novost dobro sprejeta v vseh okoljih, v katera bo prinesla spremembe.